

ናይ ህግደፍ ዲፕሎማሲን ህዝባዊ ዲፕሎማሲን ከብድን ሕቅን፡-

ዝምድና ህዝቢ ምስ ህዝቢ ፍቱን መድሓኒት ኣብ መንጎ ህዝብታት ንዝተፈጥረ ኣሉታዊ ስምዒታት ምጻኑ ለባማትን ሰብ ጸጋ ዕድመን ይዛረቡ። ይኹን ግን ይብሉ እቶም ለባማትን ሰብ ጸጋ ዕድመን መሰረት ሓቀኛ ህዝባዊ ዲፕሎማሲ (ዝምድና ህዝቢ ምስ ህዝቢ) ውሽጣዊ ህዝባዊ ሃገራዊ ሰላም ምህላው ወሳኒ ረጃሒ ምጻኑ ይገልጹ። ከምቲ ኣብ ዓይኒኻ ዘሎ በሰር ከዩውጻእኻ ኣብ ካልእ ዘሎ በሰር ከተውጽእ ዘይከኣል፡ ኣብ ማይ ቤትካ ዘሎ ባርዕ ሓዊ ከዩጥፋእኻን ምስ ህዝብኻ ከይተዓረቅኻን ምስ ካልኣት ብዛዕባ ሰላምን ምውቕ ጉርብትናን ክትዛረብ፡ ሓይሊ ኣይበካን። መሻርኻትኻውን ከምቲ ኣዋልድ ሃገርና “ ኪዲዮም ኪድዮም ዓዲ ንና ኪዲዮም ክምስ እናበልኪ ልቦም ተዓዘብዮም” እናበላ መሓዘን ዘፋንዎ፡ ምስ ኣሉታዊ ትዕዛብቶም ከም ጋሻኦም ከተኣናግዱኻ ግዱዳትኳ እንተኾነ፡ ምሉእ እምነት ኣሕዲርም ክቐርቡኻን ክዛመዱኻን ከም ዝጽገሙ ግን ንምግማቱ ኣየጸግምን።

መንግስታት ዝጠንቁ ኣብ ህዝብታት ተፈጠሩ ዝጸንሑ ኣሉታዊ ስምዒታት ኣብ ምግራሕ፡ ዘቤታዊ ሰላሙ ካብ ዘውሓስ፡ ፖለቲካዊ ስልጣን ካብ ህዝብን ብሕግን ካብ ዝተረከበ፡ ንሰላምን ሓባራዊ ህይወትን ልዑል ግምት ካብ ዝህብ ደሞክራሲያዊ መንግስቲ ዝተላእከ ጉጅለ ኣቢልካ ዝግበር ዝምድና ህዝቢ ምስ ህዝቢ ውጽኢቱ ኣወንታዊ ከም ዝኸውን ኣየጠራጥርን። ምኽንያቱ ትርጉም ሰላምን ሓባራዊ ረብሓን ብግቡእ ዝተረደኦ፡ ካብ ፍጹም ክንዕና ዝነቐለ፡ ህዝባዊ ዲፕሎማሲ ብፍላጥ ይኹን ብዘይፍላጥ ተፈጠሩ ዝጸንሑ ናይ ዘይምትእምማን መንፈሳት፡ ህዝባዊ ዝኾነ ግሉጽ ናይ ልዝብ መድረኻት ብምክፋት፡ ዳግም ከምዘይደግስ ኣብ ምሉእ ኣፍልጦ፡ ንቕሓትን ዕግበትን እቶም ህዝብታት መሰረት ብምግባር ናብ ንቡር ከም ዝመልሶ ከም ተመክሮ ኣብ ብዙሓት ሃገራት ተራእዮዩ።

ተልእኾ ህዝባዊ ዲፕሎማሲ (ዝምድና ህዝቢ ምስ ህዝቢ) ህዝብታት ከም ህዝብታት ዝብህግዎ ኣወንታዊ ውጽኢት ከምጽእ ግን፡ ብሓቂ ህዝባዊ፣ ብሓቂ ደላዩ ሰላም፣ ብሓቂ ደላዩ ሰናይ ጉርብትና ዝኾነ ድልውነትን ኣተሓሕዞን ክረክብ ኣለዎ። ካብ ሸፈጥን ምጉርራሕን ክነጽህ ኣለዎ። ካብ ሕሉፍ ምጥርጣርን ነጻይ ጥራሕ ስሱዕ ባህግታት ሓራ ኮይኑ፡ ክልተኣዊ ረብሓታት ኣብ ዘረጋግጹ ዛዕባታት ኣትኩሩ ሓሳብ ዘመሓላልፍ፡ ሓሳብ ድማ ዝቐበል፡ ዝጸንሑ ኩርኳሕ ኣልዩ፡ ናይ ምትእምማን ባይታ ክፍጠር ዝጽዕት መንግስቲ ክረክብ ኣለዎ። ዝምድና ህዝቢ ምስ ህዝቢ ማእከሉ ኣብ መንጎቶም ህዝብታት ዝተጎድኦ መንፈሳት ፈዊስካ ቀጻልነቱ ምርግጋጽ ኮይኑ፡ እግረ መንገዱ ድማ፡ እምነ መሰረት ሓቀኛ ዝምድና መንግስታት ክፍጠር ኣወንታዊ ድፍኢት ዝገብርዮ።

ዝምድና ህዝቢ ምስ ህዝቢ ካብ ቅንዕናን ግሉጽነትን ወጻኢ ክትጥቀመሉ ምፍታን ኣብቲ ናተይ ትብሎ ህዝቢ ዘለካ ሕፉል ንዕቀት ካብ ምግላጽን ምጉዳእን ሓሊፍካ ተምጻኦ ለውጢ ኣይህሉን። ህዝቢ ክቡርዮ። ግዝያዊ ሓይሊ ስልጣን ስለ ዝጨበጥካ ክብሩ ኣዋሪድካ ብስመ ህዝባዊ ዲፕሎማሲ መጻወቲኻ ክትገብሮ ናይ ገበን ገበን ኣብ ርእሲ ምጻኑ፡ ተልመደን ዝሰርሖ ኳናውን ኣይኮነን። ህዝቢ ከም ህዝቢ ኣሲርካ፣ ደባት ብዘይ ንጹር ምኽንያት ከም ቃሕታኻ እናኸፈትካን እናዓጸኻን፡ ኣብቲ ክትዛመዶ ትደሊ ህዝብን ሃገርን ኣብ መንጎ ህዝብታትን ፖለቲካዊ ውድባትን ፈታውን ጸላእን ኢልካ ብምክፍፋል ክትጥቀም ምሕላን ቅድም ቀዳድም ንህዝብታት ኤርትራ ዝጎድእ ጸረ-ህዝቢ ኣተሓሳስባዮ።

ኣብ መንጎ ሃገራት ዝግበር ዝምድና ህዝቢ ምስ ህዝቢ ንብሩህ መጻኢ ድልዱል መሰረት ዘንጽፍ ቅኑዕ ሓሳብ ምበር ዝተደጎለ ሓዊ ሓቕፍ፡ ብያላ ተበገስ ወተሃደራዊ ትእዛዝ፡ ካብ ሞያዊ ስነ-ምግባር ወጻኢ ንውልቀ መላኺ ከቀናጅው ድልዎት ብዝኾነ፡ ተራ ካድራትን ተለኣኣኹትን፣ ስነ-ጥበበኛታት ኣወደስቲ ጋዜጠኛታትን ዝዕመም ስራሕውን ኣይኮነን። ተልእኾ ዝምድና ህዝቢ ምስ ህዝቢ መንግስቲ ዘበላሸዎ ዝምድና ንምዕራይ ዝወፍር ምበር፡ ድሌት ሓደ ጸረ-ህዝቢ ባእታ ንምርዋይ፡ ኣብ መንጎ ህዝብታት ጎረቤት ሃገር ሓዊ ንምእንድ ዝነጥፍ ኣይኮነን። ተልእኾ ህዝባዊ ዲፕሎማሲ ጸላኢ ዝነበረ ናብ ፈታዊ ዝቐይር መሳርሒዮ። ብስመ ህዝብን ሃገርን ብገንዘብ ህዝቢ ካብን ናብን ተንቀሳቐሱ ዝነበረ ጽልኢ መሊሱ ዘድሚ፡ ሓድሽ ቁስሊ ድማ ዘፍሪ ኣይኮነን። ቅንዕና፣ ፍትሓውነት፣ ግሉጽነት፣ ዕጥቂ ዝገበረ፡ ፖለቲካዊ፡ ማሕበራውን ዲፕሎማሲያውን ዓቕሚ ዝሓትት ረዘን ተልእኾ ዘለዎ ስራሕዮ። ዝተኸሰረ ግዜን ዕድላትን ብዘተኣምምን ዘከሓሕሱ፡ ሰባት ብነጻነትን ሓላፍነታዊ ስምዒትን ዝዋስኡሉ፡ ግዝያዊ መኸሰባት ዘይጥምት ፍቱን ገራሒ ኣሉታዊ ስምዒታት ህዝቢዮ።

ሃገርና ኤርትራ ህግደፍ ዝጠንቁ ምስ ኩለን ናይ ከባቢና ሃገራትን መንግስታቶምን ኣብ ምትእምማን ዝተሰረተ ግሉጽ ዝምድና የብላን። ይዓብን ይንእስን እንተዘይኮይኑ ምስ ኩለን ሃገራትን መንግስታቶምን ካብ ናይ ጽልኢ ቃላት ሓሊፋ ኣብ ረጽሚ ኣትያያ። እዚ ብወሳኒ መልክዑ ህግደፍ ዝፈጠሮ ጽልእን ዝዓደዎ ደማዊ ጎንጽን መጀመርያ ንህዝብታት ኤርትራ ደሓር ከኣ፡ ንህዝብታት ጎሮባብቲ ሃገራትዮ ጎዲኡ። ብኹሉ ሸነኹ ገስጋስ ምዕባል ንድሕሪት ከም ዝምለስ ገይሩ። ዘይነበረን ህዝብታት ዘይፈልጥዎን ምስክኻፍ ፈጠሩ። ሰብ ዝሰርሖ ፖለቲካዊ ዝምድና ምስተበላሸው፡ ንባህሪያዊ ዝምድና ሃዲድዎ።

ብሓደ ሰብ ዝዝወር ከም ሕብሪ ነፋሒቶ ድማ ዝገላበጥ ስማዊ መንግስታዊ ጉጅለ፡ ነቲ ዘይንቕነቕ መብቆላዊ፣ ሃይማኖታዊ፣ ቁጠባዊ፣ ባህላዊ ምትእስሳር ዘለዎ ዝምድና ህዝብታት፡ ኣብ ደባት ፖሊሲ ተኩሲካ ቅተል ዘተግብሩ ባራዮ ወተሃደራትን ዝተቐብረ ተተኮስትን ጌሩ ክበትኮ ሓሊኑ። በዚ ጸረ-ህዝቢ ዝኾነ ናይ ጥፍኣት ፖሊሲ ብዙሓት ኤርትራውያን ክቡር ህይወቶም ስኢኖም። ኣካሎም ጎዲኡ። ኣብ ኣብያተ ማእሰርቲ ብዝበጸሖም ኣካላውን ስነ-ምግባር ወይን ስቅያት መጻኢ ዕድሎም ክሰብ ዝጽልሙት ኮይኖም። እዚ ኩሉ ግፍዒታት ኣብ ርእሲኦም እናተፈጸመ እንክሎ ግን ኣላሽ ኣይበሉን። ምስ ህዝብታት ኢትዮጵያ ብሓፈሻ፡ ኣብ ቀረባ ርሕቀቶም ምስ ዝርከቡ ህዝብታት ትግራይን ዓፋርን ዘለዎም ባህሪያዊ ዝምድና ኣብ ምልክት ሕቶ ኣየእተውን። ቅድሚ ሰነ 2018 ን ድሕሪኡን ካብ ኤርትራ ናብ ትግራይ ዝውሕዝ ዘሎ ኤርትራዊ ድማ ጭቡጥ ኣብነትዮ።

እንኮ ሰባዊ ስማዊ ጉጅለ ህግደፍ ግን፡ ብተሪር ባህሪያዊ ዝምድና ናይ ህዝብታት ድሌቱ ኣይስመረሉ ምበር ከም ሕልና ግን ሕጂውን ካብ ዝርገተ ተግባር ኣይተቐጠበን። ህዝባዊ ዲሞክራሲ ኢሉ ናብ ኢትዮጵያ ዝለኣኾ ጉጅለ ደረጃ ሓላፍነትን ዓቕምን ኣባላት ጉጅለ መሰረት ዝገበረ ካብ ዝተፈላለዩ ወገናት ዝሰማዕ ዘሎ እቲ ዝምድና እምበር/ዶ ከምቲ ብመራኸቢ ብዙሓን ዝግለጽ ምትእምማን ፈጠሩ ይኸይድ ኣሎዮ? ዝብል ኣግራሞት ሓዘል ሕቶታታት ከም ዘለዎ ኮይኑ፡ ንህዝቢ ትግራይን ህዝቢ ዓፋርን ጎሰዮ ክፈጥሮ ዝደሊ ዘሎ ዝምድና ንፖለቲካዊ ዕሸልነቱ ዘረጋግጽዮ። ህዝብታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ንምቅርራብ፡ ህዝባዊ ዲሞክራሲ ዝብል ካብ ለቢሱ ዝተላእከ ጉጅለ ምስ ገለ ክፋል ናይ ኢትዮጵያ ዝምድና ንምሕያሽ ሕራይ፡ ምስ ገለ ክፋሉ ግን ኣይፋል ምባሉ፡ መጀመርያ ንዝኣከር ርእሱ ክብሪ ዘይብሉ ሕሱር መንግስታዊ ጉጅለ ምዃኑ፣ ብካልኣይ ኣብ ልዕሊ ብሄራትን ብሄረ-ሰባት ህዝብታት ኤርትራ ዘለዎ ንዕቀት፣ ብሳልሳይ ኣብ ፈደራላዊ መንግስቲ ኢትዮጵያ ዘለዎ ዝንቡዕ ርድኢት ዝሕብርዮ።

እዚ እንኮ ሰባዊ መንግስታዊ ጉጅለ፡ ብስም ህዝባዊ ዲሞክራሲ ኣብ ኢትዮጵያ ከይዱ ፈታውን ጸላእን ክፈላሊ ክፍትን እንክሎ፡ መቐጸልታ ናይቲ ካብ ቅድሚ ነዊሕ ዓመታት ኣብ ህዝብታት ኤርትራ፣ ብሃይማኖት፣ ብሄር፣ ቦታ፣ ከተማን ገጠርን፣ ሃብታምን ድኻን፣ ኣብ ውሽጢ ዝነበር ድኻን ኣብ ወጻኢ ሃገራት ዝነበር በዓል ደላርን፣ ኣብ እኩባት ሰብ ብረት ገዲምን ሓድሽ ...ወዘተ እናበለ ክሰርሖሉ ዝጸንሖ ድሑርን ኣዕናውን ኣተሓሳስባ ምበር ሕጂ ዘማዕበሎ ሓድሽ ክስተት ኣይኮነን። ዝኾነ ፖለቲካዊ ሓይሊ ካብ መሰረታዊ ደርባዊ ተፈጥሮኡ ወጻኢ ክሓሰብ ከም ዘይክእል ምሁራት ፖለቲካ ስነ-ፍልጠት ዝበጸሖም መደምደምታዮ። ህግደፍ ካብ ኤርትራ ወጻኢ ንዝገበሮ ዝምድና ዝምርኮሰሉ መዕቀኒታት ካብቲ ንህዝቢታት ኤርትራ ዝገዝሖ ዘሎ ጸረ-ህዝቢ ኣረኣጺያታትዮ ዝቕዳሕ። ኣብ ኤርትራ ካልእ ካብ ኤርትራ ወጻኢ ካልእ መሰሉ ክቐርብ እንተዝደሊውን ነቲ መሰረታዊ ደርባዊ ፖለቲካዊ ተፈጥሮኡ ዝዓደሎ ክልውጥ ከቶ ኣይከኣሎን። ኣብ ኤርትራ ህዝብታት ዝጠራጠርሉ ሽርሕታት ዝኣልዎ፡ ዜጋታት ዝነድሉ ሓዊ ዝኣጉድ፡ ኣብ ኢትዮጵያ ህዝብታት ዝተኣማመንሉ ዝፋቐርሉ፡ ዜጋታት ብሰላም ወፊሮም ዝኣትውሉ ህዝባዊ ሰረት ዘሎ ዝምድና ክፍጠር ክሓልም ኣይሕሰብን። ህግደፍ ካብ ዕግርግርን ተጸብኦን ወጻኢ ክነበር ስለ ዘይክእል፡ ምስ ኢትዮጵያ ዝገበሮ መንግስቲ ምስ መንግስቲ ኮነ ህዝባዊ ዲሞክራሲ ዝተሰምየ ወፍሪ፡ መልክዑ ብዝተፈላለዩ ዘወናውን ህብርታት ዝተቐብሉ ክኸውን ይክእልዮ፡ ትሕዝቶኡ ግን ባዕሉ ዝፈጥሮ ጽልኢ ከይጠፍእ ፈኸም እናበለ ክቕጽል ዝገበር ኣብ ሓውን ዓረርን ዝምርኮስ ዲሞክራሲዮ። ስለዚ ከኣ ህግደፍ ዲሞክራሲ፡ ሓቐኛ ህዝባዊ ዲሞክራሲን ፈጸሞም ዘይራኸቡ ከብድን ሕቕን ምዃናም ኣብ ግምት ብምእታው፡ ህግደፍ ስለምንታይ ብስም ህዝባዊ ዲሞክራሲ ከምዚ ዝበለ ሕሱር ተግባር ይሰርሖ ክብደት ከይሃብና፡ ከመይ ካብ እንግድዓ ህዝብታት ኤርትራ ይውገድ ኣብ ዝብል ኣትኩርና ሓቢርናን ተኸባቢርናን ክንረባረብ ይግባእ።

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ፡ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ 18-02-2019